

У Олесь ЛьяНенко

СЕРАФИМА

CF FOLIO

Олесь Ульяненко

Серафима

предоставлено правообладателями

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=8494577

Олесь Ульяненко «Серафима». Роман. Літературно-художнє видання:

Фоліо; Харків; 2013

ISBN 978-966-03-6441-7

Аннотація

Олесь Ульяненко (справжнє ім'я Олександр Ульянов; 1962–2010) – найрадикальніший і найжорсткіший, скандальний і непередбачуваний український письменник, автор понад 20 романів. У видавництві «Фоліо» вийшли друком його книжки: «Сталінка. Дофін Сатани», «Жінка його мрії», «Квіти Содому» і трилогія «Ангели помсти».

В основі сюжету роману «Серафима» (2007) – відверта історія життя дівчини-вбивці, красуні, яка кращого застосування для своєї вроди, ніж піти по руках бандитів та міліціонерів, не знайшла, а потім, відчувши себе ображеною, почала розправлятися з усіма, хто зустрівся на її шляху. Як і в інших своїх романах, письменник у «Серафимі» стверджував: «Намагаюсь показати темні сторони суспільства, щоб довести людям, що так жити не слід».

Содержание

Частина перша	5
1	5
2	10
3	14
4	16
5	19
6	21
7	23
8	26
9	29
10	32
11	36
12	39
13	40
Частина друга	43
1	43
2	45
3	50
4	54
5	57
6	59
7	62
8	63

9	65
10	67
11	68
12	70
Конец ознакомительного фрагмента.	72

Олесь Ульяненко

Серафима

*Всяка людина омана, а істина Бог.
Свят. апостол Павло*

Частина перша

1

Вона, чесно кажучи, не подумала, що ця штука, отрута ця, подіє так швидко. Принаймні їй обіцяли інше. Чоловік, за жовтим столом, на червоному до вульгарного дивані, відкрив рота, наче захотів проковтнути сонячний косяк з тисячами пилинок, чи здивувався; рот його зараз нагадував бліде обишло дитячого кухлика – обнятий білою молочною піною; потім – завалився на бік. Решту вона знала, і природна її цікавість вигасла швидше, ніж життя чоловіка. Жінка просто встала, осмикнула сукню і вийшла, замкнувши броньовані двері. За дверима вона ретельно протерла ключа рожевою, з голубим гаптом хусточкою і дбайливо поклала під килимок, наче там і справді було йому місце.

Коли вона чекала на ліфт, біля неї зупинилися двоє чо-

ловіків у синіх комбінезонах. Один, молодший, звично, холостяцьким оком, окинув її струнку, налиту соком фігуру. Ковзнув поглядом по грудях, обличчі вродливої жінки, з сивими якимись очима, з навічно застиглим виразом помсти й образи, що його такі-от несуть і несуть усе життя і від чого ще, напевне, робляться спокусливіші, і подумав: «Не про мене цяця». А вона насправді злякалася. Стоячи у промінні, що, пробиваючись крізь металеву сітку, висвічувало й хлопцеве кирпате, усе в ластовинні, зі смородинами чорних очей обличчя, вона зрозуміла, ловлячи чутливими ніздрями запах хлорованого лінолеуму, що цей фертик бачить жіночу «кицьку» хіба що раз на півроку, подумки не пропускає жодної спідниці, тож точно запам'ятає її, Серафиму. Проте вона лиш усміхнулася перед тим, як відчинилися двері ліфта, і вони разом, усі троє, плавно полетіли у чорне масло шахти. І їй чомусь відразу зробилося легко. Тут вона схибила, не інакше. Вона це зрозуміла відразу, коли її постать, зтягнута у сукню, що окреслювала м'ячі її заду, залишаючи відкритою пряму, коричневу від засмаги спину, увійшла в паморочливу зелень червня. Але саме тоді, перед тим, як кинутися в цю зелену маячню, вона промовила:

– Хлопці, ви не слюсарі? Я ніяк не можу відімкнути двері!
– і зрозуміла свою помилку.

Старший (вона тільки зараз помітила його металеву важкий погляд, кругле обличчя з павутинням губ, і в неї до цього невиразного суб'єкта, з пластиковим ящиком, прокинув-

ся, там, унизу, жіночий інтерес) відповів:

– Ні. Ми газівники.

– Вибачте.

І вона знову пішла, крок за кроком нанизуючи на невидиму нитку, під довгим слюдяним водоспадом вітрин. І справді, там, де стояв її червоний «вольво», вона несподівано зауважила, ні, її просто жажнуло гарячою терпкою хвилию, що мала смак, запах і ще щось: той, кругловидий, нижчий на зріст, у синьому вилинялому комбінезоні, ішов поряд з нею, по праву руку, майже плече в плече. І, напевне, тоді, нипаючи холодно-здивованим поглядом у купах зелені, у світло-срібних клубках червненого дня, вона зрозуміла, що і цей круглоголовий відчув її, наче й сам був жінкою, і в його тверезих очах всілася вся та жіноча каламутина; він відійшов якимось у бік, даючи змогу жінці повернути в тиху, у жовтих відблисках будинків елизаветинської епохи, вулицю, заставлену кольоровими краплинами-драже іномарок. Вона, мовби плечима, не повертаючи голови, пошукала своє авто, намагаючись пройти між щільними рядами, але чоловік зауважив здалеку, що щось тут таки не так, і жінка наче випала зі свого затишного і звичного футляра.

Вона краєм ока спостерігала за павутиною рота чоловіка у комбінезоні, за його нерухомим поглядом, за його очима, що дивилися без злості, без ошуканства, але так, як у людини, яка намацала необхідний їй предмет. Несподівано кругловидий зник, покинувши її стояти у червненому полудні, і жін-

ці видалося, що її дійсно щось полишило чи вона те «щось» утратила. По-дитячому провела рукою по чолі і затримала її, мружачись від різючого сонячного проміння, що пробивалося крізь пальці; повільно прибрала руку і так стояла – струнка, дорого вбрана, з пір'ям мелірування у каштановім волоссі, доки хтось не рушив до неї назустріч, і аби вона на-правду вірила в Бога, то неодмінно сказала, що це вийшов на прогулянку гунявий дрібний біс: кирпатий, ще хлопчисько – саме ластовиння, наче кукурудзяні пластівці, надавало його обличчю дитячості. Він стояв за крок від неї, протягував руку і легенько брав за лікоть.

– Т-с-с-с, – сказали одні його губи.

Жінка повернула голову, наче в когось німо запитуючи, як вона в цій ситуації виглядає. Потім її тіло звислося красивою шоколадною змією, каблуки розпачливо креснули об асфальт, і чоловік із павутиною замість рота з віддалі пари кроків помітив, як її димчасті очі блиснули кудись далеко, він навіть розгубився – як розгублюється невиразний хлопчак, забачивши перед собою оголену жінку, що ступила до нього з холоду темряви мрій і почуттів, – та через якусь мить підскочив до неї, і вони з товаришем підхопили її, майже гумову, з закиненою головою, запахом парфумів і взагалі – усіма прекрасними земними запахами, від яких обидвоє були ще хуткіші й упевненіші. Двоє чоловіків у синіх потертих комбінезонах підвели її до машини. Старший грайнув павутиною рота і відкрив дверцята; а молодший, кирпатий, по-

плескав жінку по сідницях, потім різко підхопив під коліна і вкинув, як лантух, до «мерседеса». Машина антрацит-но-чорною рибиною попливла у порцеляновому червневому полудні і влилася, і зникла в по-пекельному розпеченому металевому громі автомобілів.

2

Білі співучі піски текли з-під ніг, і з висоти пагорба смуга води, перламутрове намисто слідів від літаків у низькому небі викликали у дівчинки сумну хвилю, готову розбитися плачем об той синій шовк – води й неба. Їй було мало років, і вона була подібна до цікавої птахи, коли зачудовано дивилася на безкінечний білий пляж згори. Місто починалося з рівних квадратів кварталів: одноповерхові, чомусь сірі або темно-сірі панельні куби, розділені на стільники дванадцяти– і десятиметрових квартир. Звідси починалося *життя її*, видива якого дівчинка намагалася приховати від себе і від інших, наче подумки засипаючи золотистими і співучими пісками пляжів, що простягнулися під косою оксамитових пляжів і багатоповерхових особняків. Саме там було *життя справжнє*, і дівчинка це знала років, може, з шести. Бо те, що відбувалося в сірих бетонних клітках дванадцяти– і дев'ятиметрових квартир, розуміла з неприпустимою, навіть для дорослого, ясністю.

Частина району, де вона мешкала (віддалік від білої коси і синього шовку моря), місцини, подібної на черепаший панцир, що його тільки-но витягнули з вогню, була наскрізь прокурена антрацитом. Дівчинка знала, звідки привозять вугілля: відразу за містом були занедбані копальні. Звідти пізно ввечері, а то і вночі, повертався батько. Часто, сівши

навпроти вікна, перед облузаним дзеркалом, сірим і запітнілим, з тріщиною у кутку – навіть видно було грудочки горобців, що шили повітря, – намагалася розгледіти подібність між нею і тим пласкогрудим, з широкими гострими плечима, з рудою шевелюрою, плескати носом і потухлими сірими очима створінням, якийсь бодай натяк на подібність.

Дівчинка підтягнула коліна й відсторонено уткнулась у них підборіддям, – так вона відчуватиме себе першого разу, тобто нічого не відчуватиме, лише мозок напружено видавлюватиме завчені формули щастя; її відділяє, зараз відділяє тонка ситцева, з голубими і жовтими левами загородка, що нічого не приховує. Вона сидить на кривоногому дзиглику, і в її велетенські очі вливається цікавість. Очі непорушно дивляться на дряблій батьківській зад між материними ногами. Так завжди відбувалося; він приходив, змивав над дюралевим тазиком руки, випивав склянку горілки, а потім порухом голови показував дружині на ліжко. Дівчинка сидить і спостерігає, як вони мовчки, навіть не стримуючи дихання, вовтузяться одне з одним. Не більше п'ятнадцяти хвилин. Для неї це було майже те саме, що дивитися телевізор чи слухати, як кричить братик (хоча останнє набридало найбільше). Вона шкодувала, що не можна втекти до пагорба, щоби подивитися на нічний желатин вогнів ожилого курорту. Саме так. Терпкий і нудотний запах горілки, приторний дух дешевого мила, кислий запах поту, крик матері – коли відліплювалися одне від одного. Хропіння батька, який відразу засинав.

Стишена лайка матері...

Дівчинка здогадувалася про те, що мати свариться, аби щось приховати, а не тому, що просто зла на неї. Малій це не було цікавим. Їй сухо було в роті, а внизу живота починало боліти, і хотілося плакати, але якимось чином пов'язувалося все з тим, що відбувалося між матір'ю і батьком, хоча пізніше, через багато років, доведеться визнати: вона знала все від початку, що і для чого відбувалося там у широкому, з розхитаними ніжками ліжку. А ще – підвал. Саме про підвал думалося, коли батько злягався з матір'ю. Тільки-но батько відвалювався на бік – мати й далі лежала з широко розставленими ногами, мокра, з отуманілим поглядом, тільки синя жила тіпалася на скроні, – дівчинка зіскакувала з дзиглика і якнайтихіше намагалася пробратися до важких брунатних дверей, трохи скошених із лівого боку.

Саме підвал зігнутих кавалком вологого апендикса закарбувався в її підсвідомості. Можна уявити, що саме там народилося чи просто спалахнуло щось, від чого їй робилося спокійно. Можна сказати, що вона здобула свою мету саме того дня, у якому змішалися зморщений батьківський зад між материними ногами, антрацитова кіптява, комбіжир, сеча брадика; саме так – вона мала мету, мало уявляючи, що на неї чекає, як жити, як діяти і тому подібне. Лимонові гірлянди вогнів повисали над зеленими проваллями курортного містечка, золоті пляжі, засмагли красиві тіла – звідси не більше як зменшена картинка.

Дівчинці виповнилося шість. Їй уже дозволяли дивитися телевізор. Кольорові картинки нагадували їй щось, щоб – потім вона здогадалася, кмітливо, як для свого віку, пришивши до своєї уяви. Саме це була її мета. Мріяти вона не могла та й не вміла. Мріяти вчать, як і ходити, а вона вчилася ходити сама, не інакше. Її, як після, так і до, цікавила реклама: дивний світ її життя почав вибудовуватися з кольорових кубиків. Але навіть у свої шість років вона розуміла, що те, що на екрані, гранично відрізняється від того, що брудними патьоками протікає перед вікнами її помешкання. Просто честолюбство у неї народилося раніше, ніж статевий потяг. Але сама нереальність, як картинкове курортне містечко, збуджувала, скошувала уяву, жолобила мрію. Її прямо-таки підкидало – сягнути саме такого життя. Це надто просто і надто складно, як вирішить вона пізніше. У шість в неї з'явилося саме це ім'я, а не те, що дали їй від народження, вона сама вигадала собі ім'я, і хто б не запитував, навіть батьки, вона уперто відповідала: «Серафима».

3

Він з'явився у місті з великим шкіряним на коліщатках саквояжем, у шовкових штанях і зеленому піджаку, і ніхто цього не помітив. Він пройшовся саме тим кварталом, де вода в озері була акварельно-зелена. Пройшовся бруківкою під вікнами з роззяпленими віконницями, вишуканими вазончиками, чарівненькими під'їздами із запахами дорогої кави і добротного усталеного життя, але й цього разу ніхто його не помітив. Але йому напевне було байдуже, або навпаки – йому все це дуже подобалося. Він не розпитував дороги, а просто сів у трамвайчик – червону коробочку, обмальовану жовтими галунами, наче штани швейцара. Він вийшов на зупинці Троянд – великому насадженні квітів – і спустився просто на пляж. Нікому до нього не було діла. Але того дня Серафима сама рушила сірим з пожухлою і цупкою, як дріт, травою шляхом туди, донизу. Серафима ще не побачила води, а нашттовхнулася на нього – незнайомця в чорних шовкових штанях і зеленому піджаку. Одяг тріпотів і мінився під легеньким вітерцем. Серафима спинилася і стала дивитися на це тріпотливе чудо, що сиділо на велетенській валізі і курило, втупившись очима у безмеж синьої води. Очі у незнайомця були світлі, з жовтими обідками, і таких очей дівчинка не бачила, принаймні у тих людей, які ночі й дні оточували її. Очі були печальними й добрими.

– Привіт! – сказала вона.

– Привіт, – відповів він і загасив сигарету об пісок.

І тому що від нього приємно пахло, сигаретами, ще щось, дівчинка зніяковіла. Потім її увагу привернула штука, що її вона побачила через дірку в саквояжі, несподівано так, ця штука ворушилася, зникала в чорній дірці, потім знову з'являлась, ворушилась теплим клубком. Вона відразу зрозуміла, що це око. Серафима простягла руку і ткнула пальцем. Різкий біль змусив дівчинку руку відсмикнути.

– Це Коломбо Білі Гетри, – сказав чоловік і повернув взагалі до неї обличчя, ніжно бликнувши на Серафиму світлими очима.

– Коломбо Білі Гетри, – повторила дівчинка.

– Папуга. Зараз я тобі покажу. А тебе як звати? Мене Сергієм.

– Серафима, – сказала вона.

І аби вона уміла читати здивування, то неодмінно б прочитала солодкий переляк, подив і захоплення, а можливо ще щось на цьому чистому рожевому, майже жіночому обличчі.

Але його зрештою таки помітили: Коломбо Білі Гетри лежав на готельній підлозі зі зламанною шиєю, і крило ще билося об підлогу. А Сергія вели через море троянд – червоних і зелених, чорних і білих, – і його голова з бездоганною зачіскою, навіть зараз, коли його голого штурляли в спину, підіймалася над усіма головами, і Серафима, тримаючи мокру руку батька, зачаровано спостерігала за ним. І у людей, що вели його, був такий урочистий вигляд, наче вони зібралися до церкви. Люди випадали з кремових будиночків з палісадниками, клумбами, фонтанчиками на двориках, і зараз саме вони, а не цей чоловік, саме ці комахи-люди видавалися їй неймовірним дивом, як і її нове ім'я, що взялося невідомо звідки. Що ж пам'ятала вона? А дівчинка, нині доросла жінка з розкішним тілом, заманливим, як і порок, пам'ятала таке: весь світ перевернувся, вона сиділа, спустивши трусики на колінка, щоб не замочити, – просто робила пі-пі на унітазі, підмостивши під ноги один із саквояжів Сергія, а двері туалету прочинилися самі собою, і ніхто нічого не знав. Тільки коли в кімнату ввалився дядько Михайло (вона відразу винюхала його запах), то він першим ділом вдарив рукою на відліг балакливого Коломбо Білі Гетри. Затим упала плетена китайська етажерка з білосніжною порцеляною баришнею. У баришні відвалилася голова.

Серафима все це бачила, але ніби не своїми очима. Далі вони стягнули Сергія, саме вони, кілька здоровенних колишніх шахтарів, усі в запахах мазуту і диму, і горілки, і ще чогось; і від ударів він загудів – чисто як неживий предмет. Батько стояв у проймищі, нервово кутив, а мати істерично клекотала у нього за спиною, а він відводив її одним порухом плеча, а вона сорокою визирала то з-за одного, то з-за іншого. Серафима дивилася, як дрібні краплі крові злітають у повітря, розпилюються й сідають на подушки. І тут вона чітко зрозуміла: їй це подобається. А головне – Серафима знає, за що його б'ють. І їй не було страшно, навіть не було цікаво, їй справді подобалося. Через багато років вона вирішить, що таки аби знала, аби зустріла такого пізніше, років десь через шість, то обов'язково б дала.

Далі його волочили за ноги, за патли куцим готельним коридором, де стіни в проточинах і грибку, а мати біла Сергія по голові сумочкою і верещала. Батько взяв дівчинку на руки, відвернув обличчя і поніс. Вона з цікавістю висунулася з-за плеча, щоб глянути, що там з папугою. Коломбо Білі Гетри бив крилом об паркет. І він їй зробився огидним, як і того першого разу, коли вона побачила його око крізь дірку в саквояжі.

Сойка ударилася об порцеляну неба. Дівчинці нагадалися піала з білим рисом, посипаним суницями, запашний чай, незрозуміле і нудне читання, прогулянки уздовж берега... І чи тоді, чи пізніше (напевне вже пізніше) вона знала, що він

нічого не хотів; це перша й остання безкорисна допомога чи спроба в її житті. Але тієї хвилини у низу живота шпигонуло, жах водоростями розповзся по грудях, зелені мацаки розбили зіниці. Натовп все сповзався рідким потоком, що щохвилини гуснув. І вона все забула, лише з жахом спостерігала за сойкою, яка строкатим теплим камінцем пролітала раз у раз над головами людей. Серафима глянула на дівчинку, трохи старшу від неї, з побрудненими колінцями. Вона подивилася на дівчинку й усміхнулася. На цьому все і скінчилося. Що трапилося з Сергієм, старим клоуном, що приїхав відпочивати сюди до моря, гнаний відчаєм самотності і старості, і став просто опікуватися Серафимою, вона дізналася через багато років: його випустили, але через рік він помер. Йому повідбивали нирки чи ще щось. Яка різниця. Одне точно вона знала: аби вони зустрілися на шість років пізніше, то вона неодмінно б йому дала.

Вона знала, що в підлітковому віці проявляється найбільше те, що люди намагаються потім приховати, скоряючись немислимим і невидимим законам. У тринадцять хлопці агресивні й злі, вони дрочать і б'ються. У дівчаток проявляється вся їхня зміїна сутність. Вона зрозуміла це раніше, ніж їй виповнилося тринадцять. До тринадцяти її прихистком був підвал, завалений ящиками з написами «Манго», «Бонд» і казна-якою рухляддю. Сюди їх з Настею приводив далеко не запах. Дитячі вирізки, потім зняті трусики. Вони намагалися імітувати любов, навчалися цілуватися. Але вона часто, випивши коньяку, розповідала, що від цього кривляння їй робилося смішно. Обидві мріяли про дивні світи, що там, на тому боці. У Насті було піаніно, а ще листи, які вона писала сама собі, хоч казала, що вони нібито від заморського коханого. Іноді подруги приходили до Насті. Пили чай, Настя сідала за піаніно і, томно прикривши очі, грала любовні романси. Саме під котяче бренькання подруги у Серафими народжувалася думка, що все це їй не потрібне, а потрібне лише те, чого вона хоче. А потім прийшло кохання. Перше.

Територія їхнього міста поділена умовно. Всі умовності створені людською психікою й уподобаннями, соціальним статусом. Як водиться. Після випадку з Сергієм, Коломбо Білі Гетри і лікарнею, куди її помістили (після всього), вона

жодного разу не бувала на тому боці. І весь час думала про це. Низка барів, що починалася від цього кварталу і тягнулася ріденьким потічком до центру і на другий кінець, кишіла життям. Туди-бо і спрямовувалися погляди Насті й Серафими.

Там відразу закінчувалися хмари, і саме цією дорогою можна було без перешкод потрапити в кипучий, наче розтоплена лава, район ресторанів, барів і просто дешевих гадючників. Їм виповнилося по тринадцять. Точніше, Насті було тринадцять з половиною, а Серафимі тільки восени мало виповнитися. Настя це, напевне, розуміла. У неї вирости раніше цицьки, вона ходила, погойдуючи стегнами, і усміхалася, зовсім не як підліток. Нічого в ній не видавало підлітка, хіба що прищики біля рота і на лобі. Тож там, де бавовною збивалися хмари і провалювалися кудись у червону пащу урвища, де смоктало піски море, на них чекало щастя. Вони чітко визначили день, коли вийдуть, спустяться і пройдуть повз кілька порожніх зупинок, присипаних антрацитовим пилом, візьмуть таксі і куритимуть довгі ментолові сигарети, скидаючи попіл у вікно. Так, саме так все має статися.

Настя вибивала з піаніно полонези і все говорила, говорила. Як погано запрограмована машина: шматки журнальних статей, кіношних сюжетів, вчинки героїв мильних опер. Піднята догори голова, кучері на плечі, шия з родимками. Серафима тямила, що Настя красива і приваблива. Хоча в її голові напевне не існувало такого поняття – краса. Треба сказати, що вона добре знала, що таке хтивість, хоча саме це слово й не було їй відоме. Але Настя, в її розумінні, спокус-

ницею не була. Гарні цицьки і ноги – п-фе-е. Нічого це для Серафими не означало. Вона мала план, і з кожним роком і кожним днем він все чіткіше набирал контурів її власного маленького материка.

Рівно за тиждень роздובаний буксир підвалив до запасного причалу. Начальник берегової охорони дивиться на підгнилі сваї, обплутані зеленими гадюками водоростей, позіхає, потім береться за бутерброда. Він їсть знехочу, як людина, давно пересичена сімейним життям, клопотами і таким іншим. Але саме цього дня його погляд зацікавлено зависає двома кулями – тупими і сірими, наповненими самогоном, вкритими тріщинами жилок від жіночої лайки й дитячих криків. Саме туди дивиться він – на вилізаних хвилями, дощем і підшвами ніг дошки причалу, по яких він іде, хилитачуючись на довгих ногах. Закурює на ходу. Хапає рацію, у той час як цигарка гуляє з одного кутка рота в інший. Хвиля набігла і вдарила, замочивши його спину, а він так стояв і пускав у себе над головою дим. Потім начальник витягнув з кобури пістолет.

І вони також сиділи під п'ятим причалом. Курили, і дивилися, і вже знали давно, здавалося, все життя дівчата знали, як звуть цього чоловіка в чорних джинсах в обтяжку і потертій шкіряній куртці, який щойно зійшов з буксира. Настя розправила плечі і виставила груди. Серафима хотіла зробити те саме, але одумалася, бо груди у неї були маленькими – так собі, два прищики. Зате у неї – велетенські сірі очі з зеленою радужкою. Ось. А чоловік зняв куртку, закурив, пе-

рекинув кілька разів папіросу в роті, підморгнув дівчатам, уміло схаркнув у бік міліціонера і подався до трамвайчика, який червоною коробочкою котився в зелених пагорбах міста. Дівчата порснули сміхом і перезирнулися. І пішли слідом. Серафима нагнулася, застебнути ремінця на туфлі, а коли підняла голову, то на зупинці Настя вже розмовляла з ним – Костею Перепаденком на прізвисько Атас. Саме це вона пам'ятатиме, змінюючи дні і ночі, роки і події, людей і міста: як вітром відносить руду пилюку, як кричить і кричить в рацію начальник, а море зеленими язиками ліниво налазить і налазить на берег. Вона підійшла до Кості і стала трохи осторонь, стуливши гострі коліна (одне подряпане), і так стояла, не зводячи своїх велетенських сірих очей з Кості. Він глянув раз, а може, і не раз, на неї, підморгнув і далі говорив з Настею. Потім він зупинив таксі, а не сів на трамвайчик, поцілував легко й невимушено в губи Настю і поїхав. Настя підійшла і показала картку – жовту, із засмальцьованими краями.

– Контрамарка, – хрипло сказала вона.

– Теж мені ще, – відповіла Серафима, і дівчата пирснули зі сміху.

Саме тоді, під обломистий гуркіт хвиль, скрипіння свай, шурхотіння піску вона увійшла в печаль. І відчула, як підкошуються ноги і розпечений цвях входить під серце. Вони йшли упродовж синього моря берегом, а дівчина все намагалася ненароком заглянути за плече, і тільки тремтіла авто-

страда сизим димом, як і її думки. Вона увійшла в печаль свого дорослого життя, що, здавалося, завжди була поруч від самого народження, і тільки зараз якій треба було проявитися, і причина якась глупа: цибатий, подібний на підлітка, вурка-картяр з метушливими карими очима, кривим носом. Чомусь вона думала про людей, які порозсідалися на лавках з однаковими обличчями, в однаковій одязі; потім думки слідом за поглядом перейшли на цицьки Насті, далі проламалося небо: птаха випурхнула з кущів, ударила крилами, потім віддалений крик, гудок пароплава, і Серафима зрозуміла, чого хоче і що їй саме зараз треба. Вона усміхнулася і заглянула в очі Насті. І Настя перелякалася. Серафима солодко провела язиком по губах.

Він повів їх до бібліотеки. Дорогою дівчата хихотили, смікали одна одну за спідниці, а він ішов, трохи сутулий, «на півзігнутих», з довгими, як у мавпуна, руками. Пряжило, а він не знімав своєї шкірянки. Він ішов, і весь час за ним тягнувся шлейф сигаретного диму. Липневі тіні ворушилися у них під ногами, і весь світ сходився для Серафими на його спині, на короткій зачісці з жорстким, як дріт, волоссям. Перед цим вони сиділи в барі. І ось що було, цього звісно не бачила Настя, яка спочатку дозволяла Атасові мацати цицьки, а потім вийшла з ним кудись. Серафима слухала з навіженим захопленням, як гудуть бджолами голоси, дзенькають стаканчики. Їй вже не потрібен був той Атас, не потрібна Настя. Вона мовби ступила вперед і почула холод провалля першопочатку. Перед її зором лягли квартали районів, і це був реальний відрізок шляху, котрий вона обов'язково пройде. Серафима пила портвейн – уперше в житті – і їй було прикро і щемко, радісно й сумно. Навіть хотілося заплакати, і вона знала, чому вона хоче заплакати. Але коли повернулися Атас і Настя, вона лише лизнула язиком губи. І Атас сказав:

– Як зміючка.

– Ага, – відповіла вона і лигнула портвейну.

Але запахи враз ударили, наче так от відкрилися усі пори, і саме місто здулося великою жабою. Саме так. І вона нічо-

го вже не хотіла, а втупилася у матню Кості Атаса, з мокри-ми плямами і помадою Насті. Їй зробилося ані противно, ані приємно. Серафима вирішила: що почалося, те вже ніколи не зупинити. Сонце немилосердно било у вікно, горіло на столах і склянках. І вона засміялася – довго і протяжно. Так сміються шльондри – пізніше дізнається вона, – саме так рже життя, противне і неприємне, але його треба пережити, мов допірнути до дна помийні, щоб зрештою або знайти щось, або потонути.

– Пацанка, з тобою все гаразд? – запитав Костя.

– Ще портвейну! – сказала вона.

І він налив їй портвейну, перемішавши з горілкою. Вона випила, а потім поклала йому на коліно руку і подивилася прямо у вічі. Атас відкопирив губу, повернув шию, наче звільнюючись від чогось непотрібного, і підсунув руку ближче. І вона усміхнулася, відчуваючи, як Настя робиться зовсім непотрібною. Потрібніші склянки на столиках, інтер'єр, а її мовби й не було ніколи. Небо у вікнах відливало старим сріблом, хмари язиками чіплялися за дерева. Зараз Серафима розуміла, що світ існує виключно для неї; цей світ м'яким пластиліном піддається пучкам її пальців, а решта все відходить, відходить кудись у невідомість, про котру вона нічого не хотіла знати. Лише знала одне: цей чоловік з цупким волоссям, кривим носом, довгими мавпячими руками належить зараз і потім належатиме їй.

– Ходімо, дітки, – сказав він.

Вона усміхнулася – чисто тобі модель з обкладинки, – але нічого не сказала. Говорили її очі, що вона не піде ані потім, ані зараз туди, де туалетна кімната. Вона лише повернула голову: думала про інше. Вона думала про те, що окрім солодкого і мутного запаху портвейну, нудної алкогольної хвилі, нічого не відчуває. У низу живота холодно склалася змія – так здалося Серафимі. І тоді вона знала, наче хто прочитав її історію про неї на вухо чи показав кольорові слайди її життя. Вона знала, чим все це закінчиться. Настя сиділа – руки на колінах, груди ходять під вузькою блузкою. Мовби ця корова зараз заплаче.

– Я покажу вам, де живу, – сказав Костя Атас.

– Кльово, – сказала Настя, а Серафима промовчала.

І так вони пішли. Заламалася у Насті нога прямо при дверях, але Костя не підтримав її, ба навіть просто шурхонув у дверну амбразуру, що тремтіла мельхіором. І вони вийшли, хилитаючись, важно тримаючи мовчанку. Він зупинив таксі. Все відбувалося так швидко, що навіть вона не встигла подумати про те, що так давно жило, існувало – як ці надокучливі липневі мухи, як ця спека і гуркіт моря, – нарешті відбулося: вони їхали, вони курили ментолові довгі сигарети і скидали попіл у прочинене вікно.

До моря густим свинцевим потоком сунув дощ. Чайки сіро-білим лушпинням. Дощ падав з того боку міста, про сто на золочені бані церков, гостроверхі доми, з соляріями і таким іншим. І попіл з ментолових сигарет, і вітер, що гудів у прочинені вікна, не займали вже так груди, думки. Машина зупинилася на дамбі. Настя вилізла з неї на чотирьох і блювала, відкриваючи широко рота, мов випотрошена рибина. Дамба піднімалася вище від поселення – там, де рудники, і там, де стояли ненависні дими. Серафима навіть звідси відчувала ті запахи, що нудотно смоктали під ложечкою. Але вона не хотіла блювати. Досить того з Насті. Костя Атас, підперши плечем ліхтарний стовп, курих і дивився кудись туди, де лушпиння чайок ламало у відчаї крила. Водій виставив лікті у вікно, закурих і собі, вилупившись на загин дороги. Серафима чомусь думала було, що він відчуває, але облишила. Настя піднялася зі своїх чотирьох і підійшла до Кості. Потягнулася до нього, грайнувши вилицями, витягнувши дудкою губи. Костя відкинув недопалок і, ледь глянувши на неї, відважив ляпаса. Настя упала на спину і так лежала, ревучи, а він потягнувся за новою сигаретою, закурих і далі стояв, вирячившись на чайок і сіру воду. Нарешті сказав: – Поїхали. А ти, мала, якщо хочеш, то лишайся. Настя піднялася і сіла, спідниця задерлася, і було видно її

червоні труси. Настя захникала і сказала:

– Хочеш, я в тебе пососу?!

– Суко, залазь у машину, – сказав він і ухопив її за патли.

Серафима повела головою, вітер рвонув зачіску, скинув пасмо на око, чітко окреслилась вилиця.

– Облиш її, – сказала дівчина.

Костя жбурнув Настю на бетонку і вилаявся, але нічого далі не робив, лише відвернув голову і дивився через плече на піну моря. Водій увімкнув «ефемку», де «гарював» якийсь блазень. І саме від цього занудило Серафиму. Вона підвелася, поправила свою шотландку і на довгих каблуках пройшлася майже до середини дамби. Увібрала важкого повітря в груди, не зблювала. Вона стояла і дивилася, як січуться і рвуться чайки. Небо тяглося мокрою ганчіркою, дощ одійшов, і їй хотілося зникнути, щоб нічого не бачити. Але вона лизнула губи і так само, впевненим кроком, повернулася. Взяла за патли Настю, підняла голову і сказала:

– Поїхали, подруго.

І жовте таксі рушило уздовж пінявої смуги моря, туди далі, де школа, і це нічого нового їй не говорило: яблуневий садок, хлопці, які лапошать на перервах. Світ, куди тягнулися її думки, зараз лягав ліворуч, великим крилом району, з кварцовим небом, яскравим світлом, бажаннями і щастям. Вона стиснула губи і тупо дивилася на прищаву потилицю водія.

– Хочу шампанського, – сказала вона, витягла сигарету і

почекала, коли Атас підкурить.

– Добре, – сказав він і запхав руки в кишені своєї шкірянки.

Авто звернуло ліворуч, у зарості кущів і скупчення сірих коробок гаражів.

Вона вирішила відразу: вони їдуть робити це. І вона буде першою, упікаючись у це настирне життя, як кулька сонця, що зараз влипла у горизонт розпеченою шляпкою цвяха. Серафима виразно відчула солоний вітер на губах, смак навколишнього, від чого підкосилися ноги і звело спазмами живіт. Але потім – коли Серафима сиділа у кутку і дивилася на його довгі, зігнуті в колінах ноги, а Настя, виваливши великі груди із широкими сосками, твердими і коричневи-ми, задерши спідницю (червоні труси вже були на підлозі), топталася на ньому, – зауважила, що її більше приваблювала чомусь обстановка. Два чи три стільці, телевизор, єдине, але досить широке вікно. Підвальна кімната бібліотеки – сюди принесено разом з кислим морським вітром і запах книжок.

Потім вона знову дивиться на нього і бачить лише вилицю, каре око, байдуже і хитре. Голі стегна Насті неуміло труться об його джинси. Серафима якусь хвилину спостерігає, тоді підходить до телевизора, вмикає і по-турецькому сідає. Яскраві велетенські тигри мандрують між стін будинків, красуні п'ють коктейлі, красені в дорогих костюмах – це про неї, саме так вона хоче жити. А тому не чує Насті, яка намагається імітувати любовні крики – точно тобі макака. Все це відходить під мерехтінням екрана. Вона знає, що ця підвальна убога комірчина зовсім як дві краплі води подібна до кімна-

ти, у якій вона народилася й росла до цього часу. У неї був план, і він, цей план, малювався дедалі чіткіше, укарбовуючись у підкірку її мозку.

Коли вона повернула голову, Настя сосала у Атаса, досить вправно, рухаючи головою, наче паралітичка. Серафима пирснула, відвернулася і запрацювала швидше пультом. Тільки тоді до неї дійшло, що перший свій раунд вона програла. Нарешті вона почула звук, з яким щось падає на підлогу. Вона його знала, і навіть не обернулася, вивчаючи нетрища телебачення. І почула голос Атаса, від якого у неї похолола спина. Серафима розуміла, що кличуть її, саме її, але здавалося, що шматок неба у вікні її кличе, кличуть стіни, і все вологе повітря навалилося і спливає по ній холодним потом. Але несподівано голос пропав, як пропадають усі звуки, коли полудень зникає за великими сірими стінами дощу чи губиться під матіоловими мітлами вечора, коли не стає нічого – і можливого, і неможливого. Так було. Велика яскрава квітка – оператор так її і подав – велика квітка пробивалася крізь ґрунт, повзла догори, нарешті виструнчилася і захилиталася на вітрові. І більше Серафима нічого не чула й не бачила. Голос ведучого розповідав про квітку – красиву й отруйну. І дівчина жадібно облизнула губи, прикута до екрана, наче хто її притиснув за карк і отак тримав. Нарешті перед її обличчям, затуляючи екран, наповзло обличчя Атаса.

– Мала, ти що оглухла? Твоя черга, – сказав він.

Дівчина повільно поклала пульт на підлогу. Зовсім по-

вільно, наче ламаючи невидимі перешкоди, глянула своїми очиськами у вічі Атасу. Інтуїтивно Атас подався назад, тримаючи її за плече.

– Атас, у вас з Настькою любов? – спитала вона.

– Ти чьо, мала? – Атас засміявся низьким голосом, з прихрипами у горлі.

– Да, любов! Любов! – заверещала з кутка Настя, натягаючи труси.

– Тоді я візьму оце, – Серафима нахилилася й витягнула дорожнього мобільника із задньої кишені Атаса. Він спробував її упіймати, але вона викрутилася.

– Змія, – прошипів крізь зуби Атас, а потім розсміявся своїм перепадистим сміхом. – Тоді роздягайся.

– Ні. Тільки в рот. Або в зад, – спокійно сказала Серафима, розглядаючи мобільник.

Атас витонченим і завченим жестом босяка показав, що згоден. Настя квакнула у кутку. Серафима стягла спідницю і стала на чотири. Атас реготнув, трохи здавлено, вжикнув зіпером, туди і назад, і сказав:

– Вставай, мала. Нічого не буде. Віддай мобло і чеши на своїх ходулях звідси.

Вона так і зробила. Коли вона йшла під білим нервом прибою на своїх худих високих ногах, її похитувало чи то від вітру, чи від втоми. У роті було сухо, язик вишукував слину, і їй до нестямного хотілося повернутися, ну, хоча б для того, щоб напитися води. І вона повторювала чарівне ім'я

квітки, раз у раз ковтаючи закінчення, плутаючи, призупинялася, щоб пригадати назву, вона йшла ще теплою галькою, а над головою висіли світлячки. І зорі. Вона повторювала: «Аконіт».

Йї п'ятнадцять. Вона неймовірно приваблива й навіть посправжньому красива. Але про це не знає. Дешевий бар, вифарбований у жовтий колір. Того ж кольору шкіра у бармена з обличчям старого мопса. Він притягнув якусь болячку з В'єтнаму, і у нього не було грошей її вилікувати. Бармен потроху – як зек з анекдоту, – частинами тікав до могили. Ніхто на це не зважав. Ряд високих стільців прямо перед широким склом, де колись красивими буквами було написано чи то «Русалочка», чи то «Уляночка». За склом – петля траси республіканського значення. Роздובана, наче гріх старої проститутки. Саме на тій трасі промишляв Атаc.

Атаc – людина-передбачення. Він з паскудної родини. Відсидів два строки – один по малолітству за крадіжку, другий – за пограбування. У тюрязі, щоби згаяти час, виготовляв гральні карти, маючи «художню натуру». Після «відкиду» – програвся. Йому відрубали три пальці на руці, а тому він швидко перекваліфікувався на сутенера. Там і промишляв – на сірій порепаній трасі з колгоспними таратайками, підводами і дальнобійницькими фурами, що залітали сюди до СТО. Саме на СТО Костя і пригрівся. Саме туди вона зверталася подумки кожного дня, й аби могла молитися, то молилася б.

Краx повертає людину на її колишнє місце. Цим він

і страшний: вдихнувши на повні груди фіміаму, людина очухується несподівано в смердючій клоаці, чорній дірі з мокрими щурами. Із Серафимою відбулося інше. Нею заволоділа ілюзія ймовірного.

І справді, Серафима просиділа цілу зиму, зігнувшись у три погібелі, розглядаючи газетні й журнальні вирізки, власні записи у кольоровому зошиті, слухаючи, як студеною безоднею провалюється невидиме море; але звідси, з маленької кімнатки, вона чула його ревіння. Чи то ревіла її душа? Принаймні їй так хотілося думати. Батько говорив, і вона чула: вона дорослішає. Але вона почала хворіти. А ще боліли груди – вони росли. Але, здавалося, Серафима цього не помічала. Несподівано для близьких її зацікавили предмети зовсім не такі, що водилися у її сім'ї: батько зараз чалив буксири, а мати працювала посудомийнею саме в тому барі, куди вона прийде навесні, і це докорінно змінить її життя. Але життя змінюється швидше у свідомості. Після школи, кинувши сумку, вона сідала за телевізор, тихцем перекуривши на кухні, виклацувала кримінальні історії і передачі на кшталт «У світі живої природи». Чи ще щось там. Ніхто на це не звертав уваги. Потім прийшла весна, і Серафима, перетнувши сіру стрічку траси, підійшла до бару й сіла біля входу навпочіпки.

Вона сиділа так, нікого не чекаючи: мужики, жінки виходили, і від них смерділо. Звідси було чути, як гримить море. Хтось покликав її – вона підняла голову, наче песик, і побачила Настю в новому прикиді. Вони не зустрічалися три мі-

сяці. Настя навчалася в сусідній школі, і про неї говорили погане. Але про кого говорять добре? Вони встали й пішли, пихкаючи сигаретами.

– Як Атас? – так просто вона запитала в подруги.

– Та нічого... Блін... Він зараз блядьми тут, на трасі, торгує. Він мене покинув...

Вони зупинилися на причалі і дивилися на море, а потім одна на одну. І усміхалися. Стіна між ними впала. Так думала Настя. А потім...

Лізка – шикарна руда кобила, майже тобі двометрова. Вона курить міцний тютюн: звертає папіроску, сидячи на високому барному стільцеві. Лізка зі сви стом, поколихуючи подушками грудей, втягує синій тютюн і випускає під стелю. Мужики, які її знають багато років, навіть з її кутка, прищмокують і кажуть: «Оце д-а-а». Вона дивиться на Серафиму, яка перечитує якісь папірці. Вона сидить біля вікна, і сама забула, звідколи зажила такої звички. Але Лізка печена й бита, і їй навіть смішно, хоча більше – цікаво. Відставна проблядь нидіє в барі з жовтими стінами, рваними портьєрами, а глухий рик моря, який чується в барі за дріб, оббиває рештки її мозку, як штукатурку. Лізка замовила випивку, злізла, струснувши тілесами, зі стільця і елегантно, як для такої махини, вихляючи задом, підійшла до столика і з висоти зросту подивилася на білі клаптики паперу. Це інструкції до ліків. Лізка гойдається від німого сміху, потім позіхає і йде далі, затуливши якраз вікно. Серафима відразу піднімає голову: туга-печаль, зелена, як вода у серпні, стоїть у її очах. Лізка проходить коло і повертається. Їй не відомо, для чого папірці, але зрозуміло, чому Серафима сидить біля вікна, весь час біля вікна, і жовтий сум колишеться за її плечима – тонкими і ніжними. Лізка, дивлячись на Серафиму, задоволено цокає язиком.

Вона дивиться у ніч на густу мелясу вогнів, з балкона готелю. У самій сорочці чоловічого крою, крізь яку вгадується тіло – легке, напружене, повне запахів. Погляд у неї тягнеться до міста, і він зараз ніжний, готовий випроснути сльози. В одній чорній шкарпетці, вона стоїть, охоплювана південним бризом; синя чоловіча сорочка здимається, опадає, і Серафима думає, що не хоче, щоби ця ніч проминала.

На стільці в кімнаті спить грузький чоловік у джинсах, з трикутним обличчям і чорним волоссям, що росте майже на лобі; у кишені джинсів новий паспорт на нове прізвище, але на ім'я Серафими. У паспорті їй вісімнадцять. Чоловіка звати Василем Ісааковичем. Вона не знає, чи вірити йому, чи ні, їй просто байдуже, як людині певній щодо свого майбутнього на перших десять років. У колотилові нічного міста нічого цікавого. Для всього вистачило одного дня, коли цей пердун взяв за руку і сказав:

– Я тобі покажу казки світу.

– Ну да, – сказала вона і пішла.

Одкровення чистого ранку. Вона ще куняє в кріслі, як тварина, хижа гнучка тварина, що вирвалася на полювання, тварина, що вперше чигає на здобич. Вона потягається уві сні, а туман унизу чіпляється разом з перехожими п'яницями за стовпи. Втолене місто випустило за ніч весь сморід,

і він поволі, потроху, наче птахи, осідає на голови, руки, дахи, статеві органи і таке інше. Зараз вона думає болюче і напружено. Далі вона обіцяє собі, що такого ніколи більше не трапиться, якщо у неї все вийде. У неї ніщо не зболиться за цим ніколи.

І ось Атас вискочив, пішов юзом брудним асфальтом. Серафима стала навшпиньки, закусила губку – маленька дівчинка, з дорослою зачіскою. Атас підвівся, розправив груди і блювонув кров'ю прямо на вітрину. Серафима підняла руку, поправила пасмо, що наповзло на око і заважало. Пес, який склався ковбасою на каналізаційному люці, ліниво підняв голову. Атас ледь не наступив на нього, але той тільки відсунувся і запитально, майже людськими, з кислотинням очима, подивився на вурку, що розмахував руками, хапаючи пригорщами повітря, харкнув ще раз, ще потужніше. Він завалився на коліна. Пес завив. Чоловік, випускаючи темні шлейфи людської крові, повзав між лісу ліхтарів, намагаючись щось сказати. І напевне, – ні, точно – Серафимі хотілося щось сказати саме йому. Їй хотілося сказати, що задоволення не можна повторити, можна повторювати відчай і безкінечну втому – це пульсувало в її скронях, двома синіми м'ячиками.

Вона повернулася до кімнати. Чоловік спав на спині. Він спав голий, тому вона залізла на нього, товкла, доки він не прокинувся, і заскакала так, що в бідолахи заклацала щелепа. Серафима летіла кудись, як людина, котрій не треба

щось наздоганяти, утікати, не треба нічого, окрім солодких спазмів оргазму. Вона зіскочила з товстуна і пішла у ванну. Повернулася в червоному халаті. Глянула вниз, підв'язуючи рушником голову. Атас лежав і вже не рухався, з білою піною біля рота. Підїхала міліція, «швидка». Серафима закурила сигарету і довго дивилася в синій морський світанок. Не повертаючись вона сказала:

– Пакуйся, нам треба їхати.

– Як скажеш, красуне.

Серафима сердито лизнула губи і, ковзнувши поглядом по тарганячому виводку людей, повернулась до кімнати, із задоволенням вдихнувши запах мила від білої занавіски, що тернулася ніжним шовком об її обличчя. «Це було краще, ніж з ними, людьми», – подумала вона.

Частина друга

1

Зелена ріка, полудень ліниво заливає її оловом. Серафима дивиться на перекошений дорожній знак: чоловік тримає щось подібне до лопати. Річка пливе у її очах – вже рожева стрічка, а потім вона взагалі зникне. Птах мирно висить над річкою, і великий білий лайнер – теж. Якби у неї запитали, що таке щастя, то вона неодмінно б сказала, що це воно і є. Це коли нічого не давить і не болить. «Не пресує», – хихикнула і закурила довгу ментолову сигарету. Саме таким воно є – легке, як пух кульбаби бабиним літом.

Столиця – сіро-жовта піраміда. Так вона побачила: авто спочатку проскочило під мостом холод рідких тіней, сонце, знову холод, – потім вихопилось на міст. І тут вона побачила столицю. Такою, яку вона запам'ятала на все життя. Сіро-жовтою пірамідою у димах смогу. І їй зробилося страшно. Вона притиснулася до плеча свого супутника. Шкірянка в рудій пилюці. Серафима почулася пустою. Це той стан людини, коли повертатися нема куди, а теперішність їй чужа. Вона, напевне, тоді – як і зараз – була відчакнута від спогадів. «Спогади – це павутина розуму», – зараз і потім думатиме вона.

А нині місто піднімалося синіми, наче американські «лінкольни», стінами «панельок». І в її пустоту хлинуло настояне тисячоліттями повітря – наче горілка в розпечену горлянку на пустий шлунок і після втомливого морочливого дня побіля солоних хвиль моря. Серафима нічого не запитувала, а її супутник усе розповідав, хляпаючи слинявими губами. Щось у ньому було їй близьким. Та вона не мала досвіду. Для жінки досвід – небезпечна зброя. Здається, він у ній спав, наче старий чорний ящір. Десь глибоко в жіночій утробі, звідки на світ виходять ті, що за них кожна готова роздерти будь-кому горлянку. Серафима відкинулася від плеча свого попутника і зашипіла. Той лише поплескав її по плечі і попросив водія зупинитися біля он того під'їзду. Дітвора в яскравих куртках ганяла м'яча. М'яч весело стрибав калюжами. І Серафима усміхнулася. Але тільки зараз, а не на вокзалі, вона покривилася: тут сиро і холодно.

2

Серафима дивиться на шматок сала, що жваво рухається на куцях ніжках. Саме той шматок сала вона повинна називати мамою. Василь Ісаакович, він ще Шпуля, офіційно числився брокером. Треба сказати, його вважали досить розбитим. Він мав купу всіляких посвідчень і паспортів паскудного гатунку – такий перепав і Серафимі. Мешкали вони за містом. В особняку з білої цегли, під червоним дахом. Анастасія Валеріївна, рухлива, як дитяча сеча, ніколи не лишала молодят наодинці. Хоча це було без потреби. За винятком відряджень, Шпуля був закоренілим гомосексуалістом. Він любив абсент, кокаїн і гіпсових поросят. Ці кавалки, нерухомі кавалки глини, нічим не нагадували свекруху, проте, як і вона, заповнювали собою будинок; свинки весь час траплялися комусь під руку і, що не день, одна-дві розбивалися. Отож, коли Шпуля затримувався по роботі, Валеріївна переставала гасати кімнатами, сідала біля телевізора з недогризком докторської і так чекала хтозна-кого чи чого, Серафима ж зачинялася у подружній кімнаті, годинами лежала й мастурбувала. Кожен шукає щастя по-своєму, хоч у Серафими не існувало такого поняття – щастя, так само, як і нещастя.

Від таких усамітнень очі у дівчини робилися сухими і ще більшими. І коли приходив Шпуля, він якось зачудовано, із захопленням дивився на неї і шепотів: «Ну чому, чому, чому

ти така...»

Вона вважала його по-своєму милим, головне – він не чіплявся, ніколи не кричав, намагався догодити. Але питання різке, мов свист електрички, пронизувало голову Серафими: а на біса вона йому потрібна? Але це швидко прояснилося. не для мами і не для продажу. Шпуля готував її для своїх обробок з квартирами.

Осінь пропливала важкими черепахами барж, і багрянні ліси під водою чіпляли віттям водорості. Їй видавалося, що ріка повинна вийти з берегів. Але розуміла вона один запах – звіриний запах землі, який лоскотав їй ніздрі. І, напевне, дарма.

Далі дачі ані свекруха, ані Шпуля її не пускали. Але одного дня він прийшов з пакунками. Поклав і вийшов. У пакунках були сукня, косметика і нові туфлі. Серафима байдуже одяглася, наче їй завжди доводилося натягати подібні речі, сіла на ліжко, на самий краєчок, бачачи боковим зором у дзеркалі свої високі груди, вигнуту шию, волосся, зібране в зачіску ще по-дитячому. Але у всьому відчувалася вже жорстка жіноча упертість. Шпуля зайшов – цього разу в сірому мішкуватому костюмі, і від нього тхнуло по-чоловічому: тютюном, трохи потом і алкоголем. Вона повела бровою. Крізь щілину у шторах до напівтемної кімнати осінь вливалася багрянцем і невимовною синькою низького неба. Серафима встала, і вони вийшли.

Видиво розрубаного червоного горизонту вдарило в очі,

відхитнуло, але чоловік підхопив її під руку, переймаючи від жіночого тепла хвилю дяки, аж висолопив язика від задоволення; вона усміхнулася, поправила зачіску, розуміючи, що так ще ніколи не робила, і плечі двома крилами-метеликами знову метнулися догори. Проминувши автостоянку, Серафима запитливо подивилася на Шпулю, а той тільки кашикнув, і відразу по його сухім кашлі осінь ударила в стіни домів, і вони попливли назустріч безликій смужці води. Серафима підвела голову й побачила над річкою місто, що піднімалося в горах туману. Вона спинилася і по-дитячому закусила палець.

– Що таке? – Шпуля заглянув у очі й відхитнувся.

Так вони всі дивитимуться в ту тисячолітню безодню: трохи злякано, захоплено і зніяковіло. Як майже всі підлітки. Серафима не замислювалась над тим, що відчувала... Через кілька хвилин вони вже їхали в маршрутці.

Чорні павуки тіней. Жовтий купол Бессарабки з биками при входах, метушлива публіка – це нагадувало курортну зону, але без моря. Стояв синій смог. Нічого не здивувало Серафиму. Їй підламувалися від утоми коліна, у горлянці дерло, хотілося води. Теплий вітер віяв у спину.

Шпуля наказав їй стояти біля тумби, а сам поперся на Круглоуніверситетську – вона прочитала назву. Серафима роззирнулася, шукаючи морозиво. Але не побачила жодної ятки. Пройшлася вниз по вулиці. Далі був Хрещатик, що збив її з пантелику. Вперше і востаннє вона розгубилась у

центрі міста. Зупинившись під стереокінотеатром «Орбіта», Серафима стояла, притискаючи руки до грудей, а людський потік пропливав, і в когось вирвалося, а в неї влучило: «Дивись, путанка перелякана: Ич-ш-ш...» І вона повернула назад, пішла повз ятки з фруктами: синіми кульками винограду, гранатами, і вирвалася нарешті на той «п'ятачок», де її полишили. І тут вона повернула голову і побачила його: блискуча біла фікса у кутку рота, шкіряні штани, рубане обличчя, з тими ж хитрими лукавими вологими очима. І у неї там, унизу, все опустилося. Машина наїжджала на машину, гуркіт розносився по кутках, базарний гамір грибом піднімався догори. Запах м'яса, овочів, сечі, сперми й диму... Вірменин, який торгував фруктами, торкнувся її плеча. У голову вдарили запахи – різкі і знайомі ще з моря, і маленька, майже дитяча, рука простягнула їй гроно синього винограду.

– На, покушай...

Вона повернула голову – чорний оксамит на вікнах. Кіт лизав писка. У неї підвело живіт. Легке шурхотіння, виск гальм. Око вловило руку з масивним перснем, що стиснула кермо до білого на кісточках. Синій «порш» зупинився навпроти лотка. Рука махнула, і круглобокий вірменин перебіг, петляючи між машинами, на той бік і схилився над рукою. Він повернувся, а Серафима дзьобала виноград, і далі дивилася на спуск Круглоуніверситетської. Вірменин став біля неї, аж пашів – від його плечей піднімалася пара, а обличчя геть втратило людську подобу. Серафима підвела погляд, але

блискучої фікси не побачила. Вірменин мовив:

– Детка, табой заінтересовалісь такіє люди...

– Да-а? – сказала вона. – Переказуй їм мої вітання. – І так пішла догори, ледь не падаючи – наче хто спину їй всипав голками.

Серафима стоїть і дивиться на ринок, на нутро його, що копошиться, рипить мокрими від поту людськими тілами. І вперше розуміє, що час грає на неї. Вона знає це, як доросла жінка, як жінка з досвідом, яка несподівано побачила свій шлях. Невідомо кому вона у синю кушпелінь махає рукою. У відповідь їй сигналять. Вона розвертається і знову йде догори спуском. Цей стан повторюватиметься упродовж усього життя: ані тіла, ані рук – самі очі, чужі очі, а не її. Вона заморожена новим відчуттям. Це нагадує сексуальний голод, але є чимось гранично іншим. Морозиво стікає по пальцях. Серафима сідає на парканчика. Зараз їй є над чим подумати. Кожна людина колись та мусить побачити знак у цьому житті: дівчина це знала з кіно.

3

Світ набув для неї несподіваної прохолодної чіткості – заплутані комунальні коридори з виводками тарганів. Потім – широке двоспальне ліжко. Серафима відразу зрозуміла, що й для чого їй слід робити. І душачись на сирих простирадлах, під черевом запітнілого дідугана, вона пообіцяла собі, що більше такого не робитиме. Це вже було поза інстинктом. Це було на межі осмислення й помсти. Важкі червоні портьєри, запах прілі, запах спільного клозету – нічого не вражало. Дівчина, як і водиться, слухняно розставляла ноги, знаючи напевне, що й після нього вона все одно житиме. А Ісааківич тим часом нишпорив у кишнях голомозого добродія, клону власної тіні. Потім вони виходили – коридори вже не були такими довгими, тільки хотілося пити, і вона, не питаючись, повернула на кухню, заставлену дір'явими горщиками, і довго пила хлоровану воду з-під іржавого крана. Потім двері прочинилися, впускаючи пилюку, тяжке синє повітря Бессарабки: гвалт розламався під тім'яною кісткою, і все змовкло, бо Серафима побачила *його*, дві блискучі фікси біля кутика рота, розсічену губу. Так і з'явився *він*. Взяв гроші у Шпулі і вийшов, блиснувши вишневим оком наостанок.

Право вибору – це право смерті. Вчити благородства жінку – все одно, що свині чіпляти павиний хвіст. Шпуля, як естет-самоук, добре це знав на рівні свого заду. Тому він нама-

гався привчити Серафиму до міста, як сільського kota привчають до сухого магазинного їдла. Він розповідав, яку каву п'ють городяни, яку їдять шпику, які версаче і підробки під них модні цього року, а на які – чекати наступного. Він наче відкривав цю вічність під порожнім небом, намагаючись дати зрозуміти їй, що життя – це зовсім не добра штука і таке інше. Але тупенький педик помилявся, не розуміючи, що там, у глибині, вже звився чорним драконом план, і життя не завдає їй аніяких душевних мук, крім тих моментів, коли хочеться прокусити собі губи від того, що взяли на кпини найголовніше для неї, наче у добре запрограмовану машину плюснули води чи увіпхали паскудний вірус.

Сни і пам'ять – це крила янголів: вона прокинулася в поту, з мокрою головою, у мокрій нічній сорочці, що прилипла до тіла. Вона сиділа під високою стелею, наче придавлена тягарем чітко окресленої думки, що навалився на неї, намагаючись влізти у пори, у її кишки, вивернути матку. Вона сиділа на купі синіх простирадл, вдихаючи густе, із запахом гнилизни від річки, повітря, витріщивши сухі очі на квадрат прочиненої кватирки. Уперше хтось, а може вона сама, витиснув з неї такої сили спонуку, думку, сліпу, як малі кошенята осіннім днем на дні річки. І світ вривався в неї, мов зламав кістки, і вона так пішла колом кімнатою, жбурляючи речі на підлогу, просто під розлите місячне сяйво. Вона жерла цей світ, хвицалася з ним, наче вибиваючи з нього останні породільні муки – він мусить їй віддатися. І вона ніколи не

ляже під нього. Потім Серафима легко видихнула і тихо заснула прямо на підлозі. А на ранок, проводжаючи легкі вибухи хмарок, знала, що робити...

Вона сидить на пагорбі. Тут достобіса всілякої трави. Небо кришиться об каміння і зарості верболозу. Серафима ходитиме сюди день у день, тоді, коли у неї вистачатиме часу. Вона збиратиме зелений запашний болиголов, викопуватиме довгі, роздвоєні, як язик змії, корені аконіту, ламаючи рожеві, ще дитячі нігті, викопуватиме кореневища дурману. Потім сидітиме на пагорбі, склавши ноги по-турецькому, і печально проводжатиме сонце. Саме тут вона визнає, що таке печаль. Як відчуття відстані до сонця чи знання того, що треба кудись летіти чи йти. Це неймовірно приходило, коли всі отруйні трави лежали, дбайливо укутані в ганчірочки, на зеленому шовковому покривалі. І вона не запитувала, для чого це і звідки прийшла потреба в цьому. Тому, що їй не було у кого запитувати. Потім вона забуватиме все, хилитачись, спочатку повільно, а потім тіло рухатиметься пружиною, розхитуватиметься маховиком, і велике мідне сонце непорушно заповзатиме за її тендітні плечі. Вона завмре, як жива стріла чи як змія, готова стрибнути у небо.

Тут її застануть Фікса, циган, вурка, та його безіменний приятель, і поведуть у інший світ. Вона ще за звичкою збиратиме оберемки трави, але Фікса скаже:

– Пішли, я тобі покажу світ.

Хоч їй усі так говорили, але вона пішла, наче підкоряю-

чись дивному поклику. Вони пішли: попереду – його безіменний приятель у дорогому костюмі і модних черевиках. Фікса зупинився, притримавши за руку Серафиму. Його вишневі очі хитро зморгнули, а безіменний приятель, пройшовши сонячний сніп, вискочив на тінь і зайшов до будинку Шпулі. Скоро повернувся. Показав рот, повний білих зубів, і сказав:

– Звіздец. Готові.

– Що з ними?

– А фіг його знає, – сказав той і залибився. – У обох піна на роті, а у Шпулі тесак в боці. Маман, видно, перед тим як здохнути, прикінчила його...

– М-д-а-а-а, пішли, мала. На нас чекають великі діла.

Тримаючи своєю шерхлою рукою пальці Серафими, звернувся до приятеля:

– Годину послідкуй за будинком. Забери все необхідне, і я тебе чекаю на нашому місці. Мілка не повинна знати.

І вона зараз дивитися у темноту вечора, вся обнята спокоем, наче чийсь дужі руки заспокоїли її перед порогом, Святвечір наливається фіолетовим. Гірлянди над Хрещати-ком, люди видувають пару і тріщать подарунковими пакун-ками.

Ніздрі в неї червоні від морозу, а руки тільки почали від-ходити. Краї китайської занавіски ворухнуться; відразу за го-лубизною тканини – сталева стіна холодильника. Вона си-дить на стільці. З іншої кімнати повільно йде він: тонкі ноги, сам худий, хоч і з одвислим, мов у кенгуру, черевцем. Тіль-ки очі його ворухнуться якимось дико, наче у зляканого коня. Але вона цього не помічає. Він одягнений у майку, і майка зараз в крові. Він дивиться відразу крізь простір двох кім-нат, блискає очима і показує, провівши пальцем по горлян-ці, що все, кінець. Серафима добре розуміє, що це означає. Великий круглий ліхтар прилипає до шибки.

А було так чи, певне, інакше, вона навіть не може згадати за стільки років. Фікса завжди ходив – кімнатою, з кімнати до кімнати, довгими коридорами, тюремними камерами. Він просто не міг встояти на місці – сухорібрий, хоч і з черевцем, невротик. Лише обличчя у нього було приємним, але тільки тоді, коли він запускав венами дозу героїну чи нюхав кокс. Їй було байдуже. Він приходив серед ночі або здебільшого

на світанні, завалиювався на неї, потім лягав на спину і кілька хвилин хрипко відсапував. Від нього смерділо дорогими жіночими парфумами, тютюном. Потім він починав говорити, наче витягувати слова з темряви. І їй подобалося, коли він так говорив – упевнено і відчужено. Фікса говорив, де, коли, як і з ким вона має зустрітися чи просто познайомитися. І куди вести клієнта. Решта не її справа. І вона після всього засинала у нього на грудях, а він ще довго у п'їтьмі хрипів хворими бронхами.

Коли їй треба було йти до пана Нестеренка, Мілка, ще одна подружка Фікси, – завжди брудна циганка, що, здається, і народилась у бігуді, – несподівано занепокоїла ся. Серафима відклала книжку: лікувальні трави, симптоми отруєння й таке всяке. Вона подивилася у глиб коридору, прикликаючи звідти густу темряву, бо у темряві, і лише там, вона почувалася безпечно і спокійно, і мовила:

– Що трапилось?

З дахів крапало. Цілу ніч віяв вологий вітер і пахло морем. Серафима не спала. Фікса не приходив, і це її сьогодні влаштувало. Вона встала, але відразу сіла на ліжко, відчуваючи, що ноги у неї слабкі, і взагалі якийсь нове паскудство навалюється і бере своїми теплими лапами. Потім вона упала на чотири. Її нудило, а світ ставав перед очі поплавленою лялькою. Ось так воно тоді було, і вона ні про що не здогадувалася. Мілка спала поруч на розкидному дивані. Повернулася на бік, пустила гази і засопла. І тоді Серафима виб-

лювала.

Так, вона тоді ще носила дитину, коли вони увалилися у зелений півморок, несучи за собою гнилу листопадovu погибель, і вона якраз думала про яскраве сонце – яким воно для неї не було ніколи, – і Фікса ударив тендітною рукою по бра, а його подільники з панчохами на головах розсипалися по кімнаті – голий Нестеренко тримав, наче цяцьку, перед собою мобілку, намагаючись набрати номера, а до нього, шаткуючи простір, на тонких ногах летів Фікса з монтировкой. Вона одягалася і тоді вже відчувала тепло дитини, чи тепло світу, чи ще щось – їй хотілося того позбутися. Вона одягалася неквапно: як учили. Потім вона сіла на кухні, не дослухаючись до вовтузні. Вона сиділа і дивилася на чорне небо. Потім пішов сніг, і у вухах у неї зашуміло.

Нестеренко закрив пройму дверей. Їхні погляди зустрілися: холодний – та здивований, зляканий, наче у людини, що її підчепили за ноги. Нестеренко підвів руки, але хукнуло – і він сповз, лишаючи на косяку червоні тонкі смуги. Вона навіть порахувала, що дві. Вона сиділа, як оце і зараз, і дивилася, що буде далі. Було, звісно, неприємно. Фікса нагнувся, вхопив за волосся Нестеренка і полоснув синім лезом по горлу. Серафима зойкнула і підбрала на стільчику ноги. Кров була зовсім не червона – чорна. За рік вона цього перебачила. Її знудило. Мілка у шкіряних штанях переступила через

Нестеренка, чи через те, що від нього лишилося, ухопила її за руку і потягла в холодну ніч, з голими деревами і білим снігом.

У житті таланить покидькам. Це Микола Георгійович Реус знав напевне. Майор Реус із зовнішністю неандертальця, інтелектом Білла Гейтса. Реус носив штани, подібні до козацьких шароварів. Можливо, широкими зеленими вельветовими штанинами з золотавим відливом прикривав свої важкі слонячі ноги. Неодмінними для нього були свіжа добротна сорочка фірми «Левіс» і невидима, навіть бджолам, хмарка дорогого парфуму. Зараз він зачудовано повертав на мідний таз сонця широке лице з переламаним носом, підставляючи під косе проміння понівечене вухо. Останньою ознакою завдячував чи то тунгусам, чи то якутам. Але, перш ніж усвідомити целулоїдну прекрасність життя, відчув, що його крихітна коробочка, повна чужих проклять, зачеплених ним самим на далеких дорогах, гуде злими демонами. Вони бзділи, верещали і билися, а майор уперто вимітав їх кожного разу і доскіпливо збирав до купи, мов обривки розірваної записки, раз у раз починаючи все спочатку, занурюючись у безнастанність починань, яка навалюється чавунними хвилями разом з пізньою осінню.

І саме восени, повертаючись до своєї контори, він побачив чийось рожеву ручку, рожевий шкіряний плащ, а потім попливло перед очима, і від того його сон сповнився мовби торохкотінням зламаного будильника. Але це входило в пла-

ни підстаркуватого майора. Можливо, не так підстаркуватого, як утомленого. І він почав спостерігати за під'їздом будинку на Басейній, де була кав'ярня, будинку, що його нині вже немає. Дуже скоро Реус дізнався причини появи жінки у рожевому плащі, вичислив за три тижні те, що київська міліція вираховувала три роки.

Реус і далі мав би Фіксу за дрібного сутенера й злодюгу, аби не випадкова зустріч із Серафимою – коли яскравий клубок тепла вибухнув у голові і зуби заоскомилло листопадом. Замкнувсь од усього в квартирі. Прокидався серед ночі і разом з міцним «Кемелом» сьорбав ніяке нічне повітря, зовсім по-дитячому, намагаючись дослухатися до якихось знаків чи просто так ворущачи очима пітьму. Так минуло три дні, досвід дорослої людини поборов почуття, і колишній майор вийшов на вулицю.

Справа в тім, що спершу він тримав, на Бастіонній, маленьку юридичну конторку, а коли та збанкрутувала, відкрив фірму, що надавала криміналістську допомогу державним службовцям і взагалі – кому завгодно. Вона проіснувала рік, Реус «піднявся» трохи й перебравсь під державне крило в район Бессарабки.

Реус нипав за Фіксою усюди: у кав'ярнях, борделях, дорогих ресторанах; простоював годинами біля під'їздів наркопушерів і дивувався, що його почуття громадянського обов'язку мовчить, як у покійника совість. Нипав день за днем, доки не знайшов те, чого і сам не сподівався. Саме тоді, ко-

ли вже був вирішив, що треба починати, хоч і виходило так, що вже не було з чого. Отож листопадним днем, з жовтю на зубах від безперестанних дощів, він зайшов у прочинені двері і побачив довгий зелений коридор, із синіми шпалерами і драконами на них (дракони летіли, висолопивши рожеві роздвоєні язики), далі етажерку, перевернену, книги з нумізматики, що лежали, повідкривавши рябі роти, а ще далі – чоловіка з перерізаним горлом. Голова трималася на клапті шкіри. У липкій калюжі крові, вже з тонкою плівочкою, плавав вогник від нічника, наче маленький мініатюрний місяць, незаконний родич того великого, що котився чавунними нічними хмарами низько над містом.

– Зрозуміло, – сказав Реус, закурив і присів навпочіпки біля трупа. Холодний піт падав у захололу калюжу крові. Реус докурив, витяг мобілку, але дзвонити так і не став. Серафима, так, саме вона була цьому єдиною причиною. Наглою і довгою, як останні хвилини життя. Сигаретний дим пік роту порожнину, і він знав, що треба тікати або вирушати назустріч своїм привидам.

Внизу гуділо місто, протягуючись дротами вулиць, уже спадав туман, і воно піднімало голову, мітлами двірників мело жовте листя, і печаль давила серце майору Реусу. Потім він пішов. Він ішов чорним мокрим асфальтом і думав, тупаючи важкими слоновими ногами по бруківці свого рідного міста, про Бога, про далекі тракти, про високовольтні лінії над степами, про креозотний сморід тамбурів і капезе, про криві ножі п'яних якутів, про низьке небо з віялами хмар, і печаль ще більше входила в його серце. Він не думав про справу, а чомусь – про печаль, множачи її у серці, наче хотів позбутися всього того, що було досі і що прийде натомість. Зажерливе ніщо відкривало пащу дешевих генделиків, де за столиками сиділи пропадюги зі скошеними лобами. І тут його приймали за свого. Він пив дешеве пиво. Для нього, колишнього опера, який погорів на своєму запальному характері, наливали «чистоган» – тут не було ані самогону, ані димедролу. Реус пив пиво, дивився, як віддувається велетенське поліетиленове вікно.

Саме у середині місяця листопада – з тріщинами безкінечного дощу в шоколадному просторі між будинками, верхівки котрих запалені згори, ліхтарями від місцевого Біг-Бена – Серафима встала і сказала собі: «Це не моє!». Хоча насправді все, можливо, було зовсім по-іншому – набагато простіше й страшніше. Вона в якусь мить побачила себе зі спini. Її тiнь пройшлася кiмнатою, зупинилася бiля журнального столика i пальцем показала на стосик паперiв. I Серафима зрозумiла. Але вона й далi дивиться так, начебто це вона – i нi. Нарештi те, що ходило i вказувало пальцем, обернулося, i в неї потекло холодним потом по спинi. Вiд свого крику чи просто, коли влетiла Мiлка, Серафима отямилася, утягуючи чутливими нiздриями запахи, ловлячи у вушнi раковини звуки. I Мiлка щось зрозумiла i виматюкалася. Мiлка блиснула маленькими очиськами – там пропала навiть злiсть, усе пропало давно. На журнальному столику лежали часописи: тут було зiбрано все про отрути, наркотичнi трави i таке iнше. Серафима сидiла й дивилася, намагаючись згадати, коли i як вона витягнула цi журнали. Вона ховала їх iз насолодою, що не дає жоден наркотик, жоден оргазм, читала i вивчала потайки.

– I не думай, – сказала Мiлка, i скалки її очей зблиснули у напiвтемрявi.

Серафима кивнула головою. І сухий її погляд, висушений, як два маленьких колодязі, порвав простір між Мілкою і тим неіснуючим, тим невидимим, у яке вона не вірила й ніколи не повірить. Вона в це не повірить з упертістю дитини, з віком перелитою в металеву затятість, але точно й напевне пам'ятатиме, що над нею це невідоме висить гранітними небоскидами великого міста, проритого каналами чужих життів. І все це залежатиме саме від неї. Мілка відсахнулася, мовби вчувши сухий тріск блиску в її очах. А Серафима дивилася, як за склом вилущуються жовтками вічка квартир.

– Ще подивимося.

І для Реуса, і для його помічника Нестеренка, і для Серафими усе вирішилося наприкінці листопада. Саме так... Фікса десь пропадав. Його вологі очі – сливові, добрі, як у старого коня, – лише глузливо дивилися на дівчат. Він блискав своєю коронкою, розчинявся у ночі, в'язкій і непривітній – Мілка саме так сприймала ніч. Вона лежала на тапчані, смолила міцний «Капітан Блек» і розмірковувала вголос про те, чи була у нього, у Фікси, велика любов. Серафима вдавала, що не слухає, та ловила себе на тому, що таки сама ця тема її цікавить, ну, принаймні як цікавить та чи інша тривіальна річ. Серафимі чистило мізки бажання – пересвідчитися в доцільності цього слова «любов» і користі від нього. Той, хто нічого не вміє, або вчиться, або ж, навпаки, сам навчає. Серафимі було не чуже й те, й інше. Але час так холодно відлічував у її голові найважливіші події. Маючи міцний, шпаркий до життя розум, знала: скоро щось таке станеться, і в її вухах і серці задзвонять дзвіночки. І ось він прийшов: в обіймах тримаючи молодого циганчука, з дорогим запахом, з жаским вітром спокуси. Вони курили план, потім випивали, а потім Фікса повів циганчука на диван і при дівках трахнув. Серафима пила коньяк, а Мілка шаркала з кутка в куток на кухні. Серафимі було цікаво.

Під Святвечір Мілка заманила на пустир циганчука, огрі-

ла кочергою, а коли дурень прийшов до тями, – облила бензином і підпалила. Обвуглений труп знайшов Нестеренко. І в Реуса з'явився шанс таки запопасти Фіксу. І напевне не так Фіксу, як Серафиму. Та в усякому разі ніхто точно не знав, що і як відбувалося на пустирищі під велетенськими купами будівельного сміття, день при дні перекладаючи важкі течки карної справи. Пізніше все це зникло в комп'ютерних файлах. Слідчий, дамочка з арійським гостроносим профілем і совиними синіми очима, сказала:

– У мене просто гівно кипіло, і я сцяла кип'ятком від кайфу!

Реус ніколи не вважав, що життя проминуло його й залишило десь на узбіччі: з кожним роком у нього зростала впевненість, що своє він таки в цьому світі надолужить. І тоді, коли пов'язали Фіксу, якраз на Святвечір (з блискучими подарунками в руках він ішов і дивився на комети ліхтарів – під коксом, п'яний), для нього нічого не змінилося. У трупарні лежав з розпанаханим горлом Нестеренко. А Фіксу за відсутності складу злочину випустили. І він повернувся з тими ж таки блискучими пакунками, тільки що тверезіший і наляканий. Фікса цикнув на Мілку і велів їй сидіти на кухні. Потім жестом, достойним циганського барона, тицьнув Серафимі на стільця біля себе і сказав:

– Сьогодні ти візьмеш свої блядські журнали і переберешся в інше місце. Зрозуміла, деточка?

У нього переляканий собачий погляд, і Серафима читала у цьому погляді: я тебе не виганяю, ти піді мною живеш і дихаєш, але злодія і вбивцю важче піймати, ніж простого п'яницю на вулиці – фарт-бо не вічний.

І Реус від того дня став стриміти біля залитого бурштином світла і сонця вікна.

Двірник, який чомусь прибирав під сірими бетонними сваями мосту, бачив жінку у вишуканій сукні. Жінка завжди з'являлася, наче нізвідкіля. У малиновій сукні, не закороткій і не задовгій, із зібраним пучком волоссям. Вона йшла упродовж річки. Річка ж звідси, з-під мосту, видавалася зеленою, а під вечір грала малиновим кольором. Обличчя у неї задумливе і вродливе – очима долу, а тому двірник завмирав і спостерігав за жінкою так, начебто над водою пливе світло, клубок яскравого світла, готовий спалахнути кульовою блискавкою і спопелити його, все довкруг, навіть підірвати цей гробаний міст, що єднав столичні береги.

Минало літо. Для Серафими кращої пори не було. У січні місяці, підкоряючись неясному пориву, що наростав дедалі більше, наче гудіння далекого поїзда, вона пішла у ванну, взяла металевого прута й загнала собі між ноги. Вона знепритомніла, а коли отямилася в калюжі липкої крові, то зрозуміла, що дитини вже нема і навряд чи колись у неї будуть іще діти. Фіксу на той час застрелили, тому Мілка лишалася на її совісті, і вона потім з насолодою згадувала той час. Серафима з вікна дачі дивилася на річку, коли ту мовби заливало оловом, на двірника, що, забачивши її, завжди роззявляв рота, на присадкуватого карनावухого чоловіка, котрий стовбичив біля вікон, і її розбирав сміх. Вона розуміла, що

життя повернулося до неї обличчям. Її цікавили трави, але саму цікавість практичний розум Серафими не приймав.

Коли збирала зілля, готувала, заливала готову отруту в темні кольорові слоїки, весь час збуджувалася. Вона до кінця роботи не могла притлумити в собі відчуття – з іскристими флюїдами смерті. Серафима не знаходила чоловіка, на котрого б могла перенести все це, а тому довго після своєї праці мастурбувала. Але й це не задовольняло її. Тому вона ходила уздовж ріки, наче шукаючи відповіді своїм почуттям. І потрібне прийшло, вихід знайшовся: несподівано лють, яскрава, як вибух, розляглась від голови, ударила в живіт, підняла високо її груди. Серафима відчула, як тіло наповнюється силою, і подивилася на місто, скрипнула зубами. І цього разу зрозуміла, що йде саме тим, правильним, шляхом, що його вона обрала кілька років тому.

Реус від початку сприйняв це як пристрасть. Колишнього майора розїдала ревність. Він зараз ревнував її до двірника, до сусіда-професора, до навколишнього світу – болючого, красивого і недоторканого. І він зважився на крок, котрий коштував йому надто багато.

До цього дня, з осіннім гудроном річки, з густим повітрям, червоними вогнями, з дикою і солодкою самотністю, Серафима була наживкою. Вона це зрозуміла відразу. Думала про це, проходячи повз святкові кортежі, стоянки авто, вітрини супермаркетів і бутиків. За великим рахунком, навіть отримавши свободу, Серафима ледь зводила кінці з кінцями, і кислий голод часто стояв уночі у неї над головою. Але як вона могла всидіти серед самотності, підфарбованої люттю, пропускаючи дні, сухим поглядом ловлячи життя, дивитися на яскравий килим вогнів. Там кипіло життя, чуже життя, котре вона вже свідомо хотіла знищити – от так воно було й того дня, коли вона загнала металевого прута собі між ноги...

Ішла в малиновій літній сукні. Проминула двірника – він, як завжди, утупивсь у неї, відкривши рота, – і зупинилася перед зніченим Реусом. Майор, підкоряючись вічному закону, зняв курточку і накинув їй на плечі. Відтоді в них життя зробилося одне на двох. Не можна сказати, що вони зрозуміли одне одного. Серафимі, яка потрапила до іншого зовсім світу: з потертими меблями, кремовими шпалерами з плямами жиру, немитим посудом, з трухлявим холостяцьким запахом, але з прекрасним краєвидом за вікном (Дніпро, квартали найбагатшого району), могло видатися, що це кінець,

усе застигло, захололо, і вона лишиться тут гібіти назавжди. Але аби вона шукала те, що людина називає коханням, як і кожна жінка, аби вона уміла розтирати в собі цю печаль і не лишати близькому чоловіку, то зізналася б собі та іншим, щó шукала й чого їй було треба. Проте вона розуміла, що лише просунулася на крок уперед. Її цікавив цей вайлуватий чоловік з надірваним вухом. З ним Серафима почувалася спокійно, і люта затятість тікала кудись, лишаючи по собі випалену пустку, відсунулася кудись у лияний осінній горизонт.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.